

Animal Health Matters.
For Safe Food Solutions.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

НАССР - впровадження на дрібних підприємствах, підготовка до аудиту Компетентним органом

Башинський В.В. - Національний консультант ФАО

2016
Київ

ПОСТАНОВА 852/2004 ПРИНЦИПИ НАССР

- 1. ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИКІВ**
- 2. ВИЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ КРИТИЧНИХ ТОЧОК**
- 3. ВСТАНОВЛЕННЯ КРИТИЧНИХ МЕЖ**
- 4. ВСТАНОВЛЕННЯ ПРОЦЕДУР МОНІТОРИНГУ**
- 5. ВСТАНОВЛЕННЯ ДІЙ ДЛЯ УСУНЕННЯ ПОМИЛОК**
- 6. ВСТАНОВЛЕННЯ ВЕРИФІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР**
- 7. ДОКУМЕНТИ ТА РЕЄСТРАЦІЯ**

КОНТРОЛЬ ЗАЛИШКІВ У ЖИВИХ ТВАРИНАХ ТА ПРОДУКТАХ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

- ДИРЕКТИВА 96/23/ЕС: ЗАХОДИ ПО МОНІТОРИНГУ ПЕВНИХ РЕЧОВИН ТА ЗАЛИШКІВ У ЖИВИХ ТВАРИНАХ ТА ПРОДУКТАХ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ (ПЛАНИ МОНІТОРИНГУ ЗАЛИШКІВ)
- ДЕРЖАВНІ ПЛАНИ МОНІТОРИНГУ ЗАЛИШКІВ МАЮТЬ ЩОРІЧНО НАДСИЛАТИСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ: РАЗОМ З РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗА ПОПЕРЕДНІЙ РІК

ЯК ВПРОВАДИТИ НАССР БЕЗ ЗАЙВИХ ВИТРАТ

- 1. ОБРАТИ СПЕЦІАЛІСТІВ, ЯКІ ЗДАТНІ ДО ЛОГІЧНОГО ТА ГНУЧКОГО МИСЛЕННЯ.
- 2. ОБРАТИ ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ЗМОЖУТЬ НАДАТИ ПОСЛУГИ ІЗ НАВЧАННЯ В НАЙШИРШОМУ ДІАПАЗОНІ ІЗ СЕРТИФІКАТОМ ПРО ПРОЙДЕНЕ НАВЧАННЯ, БАЖАНО ІЗ ЗАНЕСЕННЯМ В РЕЄСТР.
- 3. ПРОВЕСТИ НАВЧАННЯ 2-3 ЛЮДЕЙ ІЗ СКЛАДУ «МОЛОДИХ ТА ДОВІРЕНИХ ОСІБ».
- 4. СИЛАМИ ВЛАСНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ВПРОВАДИТИ СИСТЕМУ.
- 5. ПЕРЕВІРИТИ ДІЄВІСТЬ ВПРОВАДЖЕНОЇ СИСТЕМИ СИЛАМИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.

САМОСТІЙНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ НАССР

Як впровадити НАССР на дрібному підприємстві

- ПУНКТ 2 ЧАСТИНИ ДРУГОЇ СТАТТІ 20, СТАТТІ 21, ПУНКТ 4 ЧАСТИНИ ПЕРШОЇ СТАТТІ 64 ЗАКОНУ УКРАЇНИ "ПРО ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ ДО БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ", ЯКІ НАБИРАЮТЬ ЧИННОСТІ ДЛЯ:
- ПОТУЖНОСТЕЙ, ЯКІ ПРОВАДЯТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ З ХАРЧОВИМИ ПРОДУКТАМИ, У СКЛАДІ ЯКИХ Є НЕОБРОБЛЕНІ ІНГРЕДІЄНТИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ (КРІМ МАЛИХ ПОТУЖНОСТЕЙ), - **ЧЕРЕЗ ТРИ РОКИ З ДНЯ, НАСТУПНОГО ЗА ДНЕМ ОПУБЛІКУВАННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ (20 ВЕРЕСНЯ 2017);**
- ПОТУЖНОСТЕЙ, ЯКІ ПРОВАДЯТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ З ХАРЧОВИМИ ПРОДУКТАМИ, У СКЛАДІ ЯКИХ ВІДСУТНІ НЕОБРОБЛЕНІ ІНГРЕДІЄНТИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ (КРІМ МАЛИХ ПОТУЖНОСТЕЙ), - **ЧЕРЕЗ ЧОТИРИ РОКИ З ДНЯ, НАСТУПНОГО ЗА ДНЕМ ОПУБЛІКУВАННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ(20 ВЕРЕСНЯ 2018);**
- **МАЛИХ ПОТУЖНОСТЕЙ** - **ЧЕРЕЗ П'ЯТЬ РОКІВ** З ДНЯ, НАСТУПНОГО ЗА ДНЕМ ОПУБЛІКУВАННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ (**20 ВЕРЕСНЯ 2019**);

ЗАКОН

- **СТАТТЯ 20. ОБОВ'ЯЗКИ ОПЕРАТОРІВ РИНКУ**
- 1. ОПЕРАТОРИ РИНКУ ВІДПОВІДАЮТЬ ЗА ВИКОНАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО БЕЗПЕЧНІСТЬ ТА ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ У МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКУ ВОНИ ЗДІЙСНЮЮТЬ.
- 2. ОПЕРАТОРИ РИНКУ ЗОБОВ'ЯЗАНІ:
 - 1) ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЦЬОГО ЗАКОНУ ЩОДО ГІГІЄНІЧНИХ ВИМОГ ДО ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА ВСІХ СТАДІЯХ ЇХ ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ;
 - 2) **РОЗРОБЛЯТИ, ВВОДИТИ В ДІЮ ТА ЗАСТОСОВУВАТИ ПОСТІЙНО ДІЮЧІ ПРОЦЕДУРИ, ЩО ЗАСНОВАНІ НА ПРИНЦИПАХ СИСТЕМИ АНАЛІЗУ НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ ТА КОНТРОЛЮ У КРИТИЧНИХ ТОЧКАХ, А ТАКОЖ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ НАЛЕЖНУ ПІДГОТОВКУ З ПИТАНЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПОСТІЙНО ДІЮЧИХ ПРОЦЕДУР, ЩО БАЗУЮТЬСЯ НА ПРИНЦИПАХ СИСТЕМИ АНАЛІЗУ НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ ТА КОНТРОЛЮ У КРИТИЧНИХ ТОЧКАХ, ОСІБ, ЯКІ Є ВІДПОВІДАЛЬНИМИ ЗА ЦІ ПРОЦЕДУРИ, ПІД ЧАС ВИРОБНИЦТВА ТА ОБІГУ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ;...**
- **СТАТТЯ 21. ВИМОГИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПОСТІЙНО ДІЮЧИХ ПРОЦЕДУР, ЗАСНОВАНИХ НА ПРИНЦИПАХ СИСТЕМИ АНАЛІЗУ НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ ТА КОНТРОЛЮ У КРИТИЧНИХ ТОЧКАХ**

Аудит з боку держави

- 1. Ініціація** - До вступу в дію обов'язкових положень слід звернутись до територіального органу Держпродспоживслужби із проханням перевірити та зробити висновок щодо дієвості впровадженої системи НАССР.
- 2. Мета перевірки:** - КО повинен отримати впевненість у тому, що план НАССР спирається на надійне наукове підґрунтя, забезпечує контроль небезпечних чинників, які пов'язані з харчовим продуктом та технологічним процесом, та належно виконується.
- 3. Що передбачає перевірка:** - встановлення відповідності кожної окремої контрольної критичної точки та всього плану НАССР загалом.

Власне перевірка дієвості.

- 1. Перевірка плану НАССР.** *(наукове або технічне вивчення мотивувань кожної складової частини НАССР, починаючи з аналізу небезпечних чинників та закінчуючи стратегією перевірки кожної КТК).*
- 1. Заходи із перевірки КТК.** *(аналіз документації, перевірка та калібрування вимір обладнання, цільовий відбір зразків, аналіз протоколів моніторингу, коригувальних дій).*
- 1. Перевірка ефективності роботи системи НАССР.** *(статистичні дані щодо мікробіологічних випробувань кінцевого продукту та мікробіологічні показники всього процесу. Моделювання критичної ситуації аналіз дій робочої групи НАССР в критичних умовах).*

Основні ознаки дієвості впровадженої системи

1. До складу робочої групи НАССР входить людина, яка самостійно може примати рішення.
2. Робочий план НАССР та СОП (*стандартні операційні процедури*) не лежать у сейфі, з ними працюють.
3. В робочій групі НАССР пройшли навчання мінімум 2 людей, інші пройшли внутрішнє навчання.
4. Коригувальні дії застосовуються, а не декларуються.
5. Проводяться навчання щодо нестандартних ситуацій (*відклик продукції, збій контролюючого обладнання інші нештатні ситуації*).

Державний контроль (особливості).

1. Інспектор, який визначає дієвість виробничої системи якості та безпечності НАССР, не ставить за мету покарати...
2. Відкритість запорука відвертості з боку інспектора. Взаємна довіра - перший крок до позитивного звіту.
3. Навіть якщо ваша система не досконала, пам'ятайте що у недосконалості меж немає. Самі вразливі ті системи, які їх розробники вважають досконалими.
4. Дискусія із інспектором, яка доводить ваш високий рівень знань, - йде на користь! Але сліпі заперечення приводять у глухий кут.
5. Запитання до інспектора доводять вашу готовність до вдосконалень.
6. Враховані під час інспектування зауваження - не вважаються зауваженнями.

Гнучкість системи

1. Дрібне підприємство - гнучка та логічна система.
2. **Логіка покладена на законодавство** - підхід, який завжди виправдовує себе.
3. Кожне питання та проблему можна вирішити декількома шляхами. Шукайте власний шлях до відповідності, не повторюйте чужих помилок.
4. Вам не потрібен сертифікат! Вам потрібна діюча система та можливість експортувати свою продукцію. Виключення становлять вимоги торговельних мереж.
5. Є системи, які не мають критичних точок, але не має систем, які б не оцінювали постачальників.

Animal Health Matters.
For Safe Food Solutions.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Thanks